

BRANKO CESTNIK

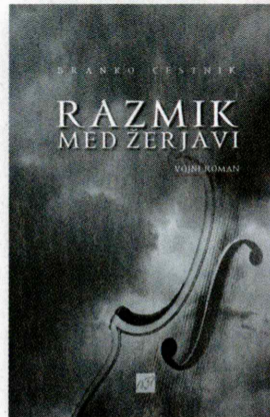
Razmik med žerjavi

Proti koncu marca 1942 nemška okupacijska oblast uvede na Spodnjem Štajerskem vojaško obvezo, kmalu tudi na Koroškem in Gorenjskem. Po nekaterih ocenah je bilo do konca vojne v nemško vojsko vpoklicanih do 70.000 slovenskih mož in fantov,

rojenih v letih 1908–1928. Med njimi je bil Ludvik Vodušek iz Volovke pri Ptuju, glavna oseba tega vojnega romana.

Ko je bil vpoklican, je opravil dolgo spoved ter se s prisego zavezal, da ne bo nikogar ubil, če ga pošljejo na fronto. Če bo v nevarnosti njegovo življenje, se bo branil na tak način, da vojaka z nasprotne strani ne bo ubil. Tega svojega sklepa ne sme nikomur omeniti, če bi to prišlo v javnost, bi

pred vojaškimi oblastniki veljal za dezerterja. Dodeljen je bil pisani družini vojakov iz vseh koncev Rajha, ki so se lepo *ujeli*, in na svečnico, 2. februarja 1943, poslan na vzhodno fronto, na ozemlje Ukrajine. Ko je nekoč v boju mož na moža gledal smrti v oči, ga je rešil soborec za ceno lastnega življenja, ker Ludvik ni hotel streljati v napadalca. »Ali sem ravnal prav?« se je spraševal. Prijatelj Hans ga je pomiril. Prestal je

Mohorjeva družba,
Celje 2024, strani 306,
cena vez. 29,50 €

hude boje, videl številne grozote, pri najbolj zverinski je sodeloval tudi njegov rojak Cveto Ogorelc, nemški izvidnik: s težkimi motorji so divjali čez ležeče žive žrtve, med katerimi so bili tudi otroci.

Eden od Ludvikovih tovarišev je pripovedoval, kako so ruski ujetniki, ki jih je stražil, kot zamaknjeni gledali v žerjave, ki so leteli proti jugu. »Razložili so mu, da če tebe in

tvoje sovojake preletijo žerjavi, vedi, to so mrtvi tovariši, ki so prišli na obisk. Ob tebi so se borili, krvave poljane so jih vzele, njih duše so odplavale pod nebo in se spremenile v bele žerjave ... Ko ustvarijo klin in složno letijo, dobro poglej, če je v formaciji vrzel. Če opaziš razmik med žerjavi, tolik, da bi tam lahko letela še ena ptica, vedi, to je prostor zate.« Za Ludvika, angela Neubijanja, je bil.